

تحلیل محتوای کاربرگ‌های ارزیابی کیفیت مقالات در مجلات علمی - پژوهشی هنر

غلامرضا حسنی*

تاریخ دریافت مقاله: ۹۸/۵/۱۵

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۸/۷/۲۸

صفحه ۱۰۱ تا ۱۱۱

چکیده

کاربرگ‌های ارزیابی مجلات علمی مهم‌ترین ابزار ارزیابی کیفیت مقالات علمی اند. به نظر می‌رسد، علاوه بر ویژگی‌های خاص پژوهش‌های این حوزه و مشکلاتی همچون میزان تسلط پژوهشگران، به‌ویژه در روش‌شناسی و رویکردهای نظری شاخص‌ها و ملاک‌های ارزیابی مقالات مندرج در کاربرگ‌های داوری مجلات علمی - پژوهشی هنر، نقش بسزایی در تأثیر گزارش‌های علمی حوزه هنر در تولید علم کشور خواهد داشت. هدف از این مطالعه، که به روش تحلیل محتوا انجام شد، توصیف عینی و کیفی شاخص‌های کاربرگ‌های ارزیابی مجلات علمی - پژوهشی هنر است. لذا این پرسش به وجود می‌آید که آیا شاخص‌های موجود در کاربرگ‌های داوری مقالات علمی - پژوهشی هنر از کیفیت لازم و کافی برخوردارند؟ بر مبنای شیوه تمام‌شماری، نمونه‌های آماری شامل ۹ کاربرگ ارزیابی مجلات تخصصی هنر با رتبه علمی - پژوهشی بود. گردآوری اطلاعات به دو صورت کتابخانه‌ای و مراجعه به پایگاه‌های استنادی مجلات علمی انجام شد. به منظور استخراج وضعیت موجود شاخص‌ها از سیاهه و آرسی محقق ساخته و نرم‌افزار اکسل به عنوان ابزار پژوهش استفاده شد. داده‌های گردآوری شده به کمک روش آمار توصیفی برحسب درصد توزیع فراوانی و رسم جدول و نمودار تجزیه و تحلیل شد. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهند، از مجموع ۵۳ شاخص موجود، شاخص «استفاده از منابع معتبر کافی و جدید (داخلی و خارجی)» با ۷۷/۷۸٪ بیشترین و ۲۶ شاخص دیگر، با ۱۱/۱۱٪ کمترین درصد فراوانی را دارا می‌باشند. از مجموع ۱۸ مؤلفه ساختاری و مفهومی مقالات علمی ۸ مؤلفه در این کاربرگ‌ها لحاظ شده و «اخلاق» و «آیین نگارش» به عنوان دو مؤلفه متفاوت از مؤلفه‌های هجده‌گانه در این کاربرگ‌ها قابل مشاهده است. نتایج به دست آمده، حاکی از پراکندگی و توزیع نامتوازن مؤلفه‌ها و شاخص‌های ارزیابی در این کاربرگ‌ها بوده و بازنگری در آن‌ها را ضروری نشان می‌دهد.

واژگان کلیدی

کاربرگ‌های ارزیابی، مجلات علمی - پژوهشی هنر، تحلیل محتوا، داوری مقالات.

* استادیار گروه پژوهش هنر، واحد علی آبادکتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آبادکتول، ایران.

Email: hassani@aliabadiu.ac.ir

مقدمه

تاکنون گزارش‌های علمی حوزه هنر نقش‌چندانی در تولید علم کشور ایفا نکرده‌اند. با درنظر گرفتن هر دو حوزه هنر و معماری، تنها ۱۳ عنوان مجله علمی، یعنی حدود ۳٪ از مجلات علمی درحال انتشار در کشور، مربوط به حوزه هنر است. به نظر می‌رسد کاربرگ‌های ارزیابی کیفی مقالات علمی - پژوهشی نیز در ارتقای سطح کیفی و کسب جایگاه علمی این دسته از پژوهش‌ها عاجز بوده‌اند. از این‌رو، گمان می‌رود شاخص‌ها و ملاک‌های ارزیابی مقالات در کاربرگ‌های داوری مجله‌های علمی - پژوهشی هنر نیاز به بررسی و بازنگری داشته باشند.

از سویی، شاخص‌های ارزیابی کیفیت مقالات علمی مهم‌ترین ابزاری است که مجلات علمی به‌وسیله آن‌ها، درباره ارزش و اعتبار گزارش‌های علمی محققان اظهارنظر می‌کنند. کاربرگ‌های ارزیابی مقالات، در مجلات علمی - پژوهشی گروه هنر، مانند سایر مجلات علمی حاوی اطلاعاتی است که به‌منظور داوری و کیفیت‌سنجی مقالات علمی این حوزه، پیش از انتشار مورد استفاده قرار می‌گیرند. نکته مهم این‌که مؤلفه‌ها و شاخص‌هایی که در هر یک از کاربرگ‌های ارزیابی مجلات علمی - پژوهشی هنر به کار گرفته شده است از کمیت و کیفیت متنوعی برخوردار می‌باشند. لذا، پژوهش حاضر در پی پاسخ به دو سؤال است: (۱) مجلات علمی - پژوهشی هنر از چه شاخص‌هایی برای ارزیابی مقالات علمی در کاربرگ‌های خود استفاده می‌کنند؟ (۲) آیا شاخص‌های ارزیابی موجود در مقایسه با ساختار و محتوای علمی مقالات، برای داوری مقالات علمی - پژوهشی هنر از کیفیت کافی برخوردارند؟ از این‌رو، پژوهش حاضر در پی آن است تا با بهره‌گیری از روش تحلیل محتوا به شناسایی و تحلیل مؤلفه‌ها و شاخص‌های ارزیابی کیفیت مقاله‌ها در کاربرگ‌های مجلات علمی - پژوهشی گروه هنر بپردازد. اهمیت و ضرورت انجام این مطالعه به سه دلیل است: (۱) عدم انجام پژوهش مشابه با موضوع حاضر؛ (۲) عدم انطباق کامل شاخص‌های ارزیابی موجود با ساختار و محتوای علمی مقالات؛ (۳) نقش مهم فرم داوری مجلات در افزایش سهم مطالعات هنر در تولید علم کشور.

روش تحقیق

مطالعه حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از نظر نوع پژوهش اسنادی و به صورت تحلیل محتوا انجام شده است. جامعه پژوهش شامل تمام کاربرگ‌های ارزیابی مجلات تخصصی هنر داخل کشور، با رتبه علمی - پژوهشی بود که در سال ۱۳۹۶ در حال انتشار بودند. بر مبنای شیوه تمام شماری (سرشماری)، نمونه‌ها شامل ۹ کاربرگ ارزیابی مجلات: (۱) نگره؛ (۲) نامه هنرهای تجسمی و کاربردی؛ (۳) هنرهای زیبا؛ (۴) مطالعات تطبیقی

هنر؛ (۵) گلجام؛ (۶) کیمیای هنر؛ (۷) مطالعات هنر اسلامی؛ (۸) تئاتر و (۹) باغ نظر بود. گردآوری اطلاعات به‌صورت کتابخانه‌ای و نیز مراجعه به پایگاه‌های استنادی مقالات علمی، و بانک‌های اطلاعاتی معتبر انجام شد. به‌منظور استخراج وضعیت موجود شاخص‌های ارزیابی کاربرگ‌ها، از سیاهه محقق ساخته به‌عنوان ابزار پژوهش استفاده شد. سیاهه موردنظر بر مبنای معیارهای ارزیابی موجود در کاربرگ‌های ارزیابی مقاله‌های علمی - پژوهشی هنر، تهیه و تنظیم گردید.

تحلیل محتوا با کدگذاری استقرایی و سپس با شیوه کدگذاری قیاسی انجام شد. در این راستا، برای شناسایی فراوانی شاخص‌های موجود در کاربرگ‌های ارزیابی مقالات از کدگذاری استقرایی استفاده شد. در این مرحله برای استخراج فراوانی شاخص‌های موجود در کاربرگ‌های ارزیابی، سیاهه‌ای (مطابق جدول ۱) شامل ۱۱ مقوله و ۵۳ شاخص تهیه شد. این سیاهه در قالب ماتریس‌هایی متشکل از ۹ کاربرگ ارزیابی مقاله‌های علمی و ۱۱ مؤلفه و ۵۳ شاخص تدوین شد و در اختیار ۲ تن از اعضای هیئت علمی گروه پژوهش هنر و گروه علم‌سنجی قرار گرفت تا نظرات خود را در مورد مناسب بودن مؤلفه‌ها و شاخص‌ها، با توجه به هدف پژوهش اعلام نمایند.

برای احراز روایی محتوایی و داوری تخصصی، طبق نظرات اصلاحی متخصصین گروه علم‌سنجی و هنر، شاخص‌های موجود اصلاح و بازنویسی شد. برای تعیین پایایی، اعتبار و یا دقت، کاربرگ‌ها در اختیار کدگذاران بعدی قرار داده شد. جهت تعیین میزان توافق و همخوانی کدگذاران، از ضریب همبستگی کاپایکوهن استفاده گردید. میزان توافق بین کدگذاران معادل ۷۸٪ مثبت مشاهده شد.

پیشینه تحقیق

درخصوص موضوعات مرتبط با پژوهش حاضر می‌توان به نتایج برخی از این مطالعات در حوزه علوم انسانی اشاره کرد: هدف از پژوهش افشاری و همکارانش (۱۳۹۲) که در فصلنامه علمی - پژوهشی سیاست علم و فن‌آوری، سال ششم، شماره ۱ به چاپ رسیده است، بررسی ۳۵ کاربرگ ارزیابی و تدوین مجدد شاخص‌های کیفیت ارزیابی مقاله‌های علمی - پژوهشی حوزه علوم انسانی، مبتنی بر هنجارهای علم بود. نتایج پژوهش از نامطلوب بودن تمام کاربرگ‌های ارزیابی مجلات تخصصی این حوزه در داخل کشور خبر داد. ارسطوپور (۱۳۹۱) نیز در مقاله منتشر شده در کتاب ماه اطلاعات، ارتباطات و دانش‌شناسی، سال پانزدهم، شماره ۹، به بررسی زمینه نظری مسائل مرتبط به فرم‌ها و سیاهه‌های واریسی مقالات و طرح مشکلات برخی از آن‌ها پرداخته

تصویر ۱. روی جلد برخی مجلات علمی-پژوهشی هنر، مأخذ: سایت مجلات

تمایل به ارائه نظرات خود به صورت نوشتاری اند. گریستون و همکاران (۲۰۰۵) در مطالعه ای که برای شورای کودکان استثنایی انجام دادند، به بررسی شاخص‌های کیفیت در پژوهش‌ها پرداختند؛ آن‌ها نتیجه گرفتند که شاخص‌های کیفیت نه تنها برای ارزیابی شایستگی یک گزارش تحقیق یا مقاله، بلکه به عنوان سازمانی از مسائل مهم و برای بررسی در پژوهش و ارزیابی آن‌ها استفاده کرد. اما شاخص‌ها در زمینه آموزش ویژه، باید مورد بررسی و در صورت نیاز تجدیدنظر قرار گیرند. اشتاینکه^۴ (۲۰۰۳) در مقاله منتشر شده اش در مجله ویراستار علمی، در پاسخ به این سؤال که آیا فرم‌های داوری می‌تواند گامی مؤثر در جهت بهبود کیفیت فرایند داوری باشد؟ چنین بیان می‌کند که این مسئله بستگی تام به روند داوری، فرم‌های داوری، فرم‌های تهیه شده، محتوا و نوع مقاله و تخصص داور دارد. ارشاد و همکاران (۱۳۸۴) نیز در مقاله‌ای در مجله جامعه‌شناسی ایران، به تحلیل اسناد داوری مجله جامعه‌شناسی ایران پرداختند. این مطالعه بیشتر بر مهم‌ترین اشکالات وارده بر مقالات از دیدگاه داوران متمرکز بود. فابیس و همکاران (۲۰۰۰) در کتاب خود با عنوان نقدی بر اهمیت ارزیابی گسترش پژوهش در آغاز قرن بیستم، به بررسی عوامل اثرگذار بر پژوهش‌ها، اولویت‌بندی و ارزیابی آن‌ها پرداختند. نتایج نشان داد که به طور فزاینده‌ای فشار خارجی برای استفاده از معیارهای جدید در هنگام ارزیابی به علت اهمیت علم در قرن بیست و یکم وجود خواهد داشت و لازمه این عصر، تدوین اشکال فعلی و جدید از معیارهای ارزیابی اعتبار پژوهش است. بررسی پیشینه تحقیق نشان می‌دهد، تنها پژوهش مرتبط با تحلیل مطالعات در حوزه هنر مربوط به بمانیان و همکاران (۱۳۸۷) وی است که در مقاله منتشر شده در نشریه هنرهای زیبا، بر اساس ۹ پارامتر به ارزیابی کمی و کیفی مقالات انتشار یافته در نشریه هنرهای زیبا پرداخته‌اند. هدف این پژوهش ارائه نمایی کلی از روند حاکم بر شمارگان منتشر شده مجله از شماره ۱ تا ۳۳

است. وی معتقد است که ملاک‌هایی همچون دامنه و محتوا؛ روش‌شناسی تحقیق؛ نحوه ارائه و تنظیم و تناسب با اهداف و سیاست‌های نشریه، در تمام فرم‌های داوری مجلات به چشم می‌خورد. همچنین، بر اساس گزارش معیارهای کیفی پژوهش‌های تربیتی در زمینه‌های مختلف (۲۰۰۹) که در نشریه آموزش و یادگیری برنامه پژوهش منتشر شده است؛ در پاره‌ای از فرم‌های داوری تا ۱۰۰ یا حتی تعداد بیشتری پرسش نیز دیده می‌شود. در پیوند با این تفاوت راک و ول^۱ (۲۰۰۵) در مقاله چاپ شده در پایگاه اینترنتی پزشکی، درمان‌شناسی به این نکته اشاره می‌کند که برخی از نشریات از استانداردهای بالاتری برخوردارند و به همین دلیل ناگزیر از توجه به جزئیات بیشتری هستند. این امر در نهایت منجر به طولانی‌تر شدن فرم‌های داوری آن‌ها می‌شود. از نظر گلدین و اشلی^۲ (۲۰۱۰) که در همین کنفرانس بین‌المللی سیستم‌های تک‌شاگردی هوشمند ارائه شد، نتایج داوری تا حد زیادی بسته به ملاک‌های مورد نظر نشریه تفاوت می‌کند و این امکان وجود دارد که یک مقاله با استفاده از شاخص‌های مورد توجه یک فرم به مراتب امتیاز بهتری دریافت کند، در حالی که بر مبنای ملاک‌های فرم داوری مجله‌ای دیگر امتیاز لازم برای چاپ را به دست نیاورد. کمیسیون اروپایی (۲۰۰۸) با انجام پژوهشی با عنوان شاخص‌های کیفیت تحقیقات آموزشی اروپا - پروژه شماره ۲۱۷۵۴۹ - به این نتیجه رسیدند که برای توسعه شاخص‌ها و روش‌های جدید که بتوانند برای تعیین کیفیت پژوهشی انتشارات علمی مورد استفاده قرار گیرد، نیاز به تلاشی مشارکتی و مبتنی بر شواهد است. این شاخص‌ها تنها برای تلاش‌های پژوهشی و انتشارات علمی، بلکه در سیاست‌های بودجه پژوهش و انجام ارزیابی، سیاست‌ها و برنامه‌های پیشرفت علمی و جهت‌گیری پژوهشی نیز مؤثر می‌باشند. بنابراین پژوهش همیز^۳ (۲۰۰۷)، در کتاب مدیریت سوابق پژوهش و منبع در مجلات علمی؛ ۹۷ درصد از داوران کم‌سابقه، فرم‌های ارزیابی جزئی‌نگر را ترجیح می‌دهند. در حالی که برخی نیز

1. Rockwell
2. Goldin & Ashley
3. Hames
4. Steinke

جدول ۱. هجده بخش ساختاری و مفهومی در مقاله‌های علمی-پژوهشی، (برگرفته از: منصوریان ۱۳۸۸).

ردیف	مؤلفه	کارکرد / ملاحظات
۱	اصالت موضوع	اهمیت موضوع پژوهش و نو بودن آن را که در متن منعکس شده است، نشان می‌دهد.
۲	عنوان	معمولاً منعکس‌کننده مندرجات مقاله و حاوی کلیدواژه‌هاست.
۳	چکیده	حاوی مهم‌ترین اجزای متن اصلی است که به اختصار بیان شده‌اند.
۴	کلیدواژه‌ها	برای افزایش دسترس‌پذیری مقاله توسط مؤلف یا نشریه انتخاب می‌شوند.
۵	مقدمه	زمینه‌ساز بحث اصلی است و به معرفی مقدماتی پژوهش می‌پردازد.
۶	بیان مسئله	به مشکلی که زمینه‌ساز اجرای پژوهش شده است، اشاره می‌کند.
۷	تبیین هدف	به هدفی که مقاله دنبال می‌کند یا پژوهش دنبال کرده است، می‌پردازد.
۸	پرسش‌های پژوهش	پرسش / پرسش‌های پژوهش است و گاهی همراه با فرضیه / فرضیه‌ها ارائه می‌شود.
۹	پیشینه پژوهش	مرور نوشتارها و تشریح مبانی نظری مرتبط با موضوع را در برمی‌گیرد.
۱۰	روش‌شناسی تحقیق	روش تحقیق به کار گرفته شده در پژوهش و دلایل انتخاب آن را توضیح می‌دهد.
۱۱	ابزار پژوهش	به معرفی ابزار گردآوری و روش تحلیل داده‌های می‌پردازد.
۱۲	جامعه پژوهش	به معرفی جامعه مورد مطالعه و ویژگی‌های آن اختصاص دارد.
۱۳	محدودیت‌ها	آنچه پژوهشگر را محدود کرده یا او در پژوهش اعمال کرده است، نشان می‌دهد.
۱۴	یافته‌ها	نتایج توصیفی و تحلیلی ناشی از پژوهش را تبیین می‌کند.
۱۵	بحث و نتیجه‌گیری	تحلیل نهایی پژوهشگر از کار خود و تفسیر او از نتایج به دست آمده را نشان می‌دهد.
۱۶	پیشنهادها	پیشنهادهایی برای حل مسئله اولیه و برای پژوهش‌های بعدی ارائه می‌کند.
۱۷	منابع	به ذکر منابع مورداستفاده بر اساس یکی از شیوه‌نامه‌های استاندارد می‌پردازد.
۱۸	پیوست‌ها	آنچه را که ذکر آن برای خواننده به عنوان اطلاعات تکمیلی مفید است، ارائه می‌کند.

آن بود. اما، تاکنون در زمینه بررسی، سنجش کیفیت و تحلیل محتوای کاربرگ‌های ارزیابی مجلات تخصصی گروه هنر، پژوهش جداگانه‌ای صورت نگرفته است. از این نظر، مطالعه حاضر برای اولین بار صورت گرفته است. از سویی دیگر، نتایج حاصل از مطالعات ذکر شده در دیگر حوزه‌های علم، ضرورت پژوهش و اهمیت آن را در حوزه هنر نیز اثبات می‌کند.

مبانی نظری تحقیق

به‌رغم تفاوت‌های موجود در رشته‌های مختلف علمی، ساختاری مشترک برای مقالات علمی وجود دارد. بر این اساس، معمولاً هجده مؤلفه یا بخش ساختاری و مفهومی (جدول ۱) در مقالات علمی-پژوهشی به چشم می‌خورد. از سویی دیگر، اگرچه فرم‌های داوری مجلات گوناگون از نظر محتوایی دارای ویژگی‌های منحصر به فرد خود می‌باشند؛ اما، ارزیابی مقالات علمی بر پایه مجموعه‌ای از اصول و معیارهای علمی صورت می‌گیرد. این اصول و معیارها یا همان مؤلفه‌ها و شاخص‌های موجود در

کاربرگ‌های ارزیابی، مهم‌ترین ابزار داوری مقالات هستند. از این رو، می‌توان چارچوب نظری تحقیق حاضر را بر مبنای دو اصل مهم پی‌ریزی نمود: ۱) سنجش و ارزیابی مکرر مؤلفه‌ها و شاخص‌های موجود در کاربرگ‌های داوری، بر اساس روش‌های مرسوم تحلیل و ارزیابی و الگوهای موجود در حوزه علم؛ ۲) در نظر گرفتن محتوا و ماهیت ضروری‌ترین مؤلفه‌های مشترک مقالات علمی، در بین مؤلفه‌ها و شاخص‌های ارزیابی مجلات علمی - پژوهشی هنر؛ به‌منظور اصلاح، کیفیت‌بخشی و استانداردسازی آن‌ها.

بررسی آثار موجود در زمینه نحوه نگارش علمی به‌طور کلی (مانند کالز، ۱۳۸۱؛ حرّی، ۱۳۸۵؛ سمیعی، ۱۳۸۷ و طوسی، ۱۳۸۳) و آثار مربوط به مقاله‌نویسی و ساختار آن به‌طور خاص (مانند ابوالحسنی، ۱۳۸۱؛ فتوحی، ۱۳۸۵؛ طوسی، ۱۳۸۵؛ چهره‌ئی، ۱۳۸۶ و منصوریان، ۱۳۸۸) نشان می‌دهد که تاکنون الگوهای مختلفی برای مقاله‌نویسی و مؤلفه‌های آن ارائه شده‌اند. این الگوها بیش از آنکه با هم متفاوت باشند، به هم شبیه‌اند. لذا الگوی مذکور (جدول

جدول ۰۲. درصد فراوانی شاخص‌های ارزیابی در کاربرگ‌های موجود مجلات علمی-پژوهشی هنر، مأخذ: نگارنده.

مؤلفه	شاخص	فراوانی	درصد فراوانی
عنوان	ارتباط عنوان با محورهای نشریه	۴	٪۴۴/۴۴
	تازه و بدیع بودن موضوع	۳	٪۳۳/۳۳
	ارتباط عنوان با محتوای مقاله	۴	٪۴۴/۴۴
چکیده	جامع و کافی بودن چکیده فارسی	۴	٪۴۴/۴۴
	بیان مسئله پژوهش	۲	٪۲۲/۲۲
	پرسش اصلی پژوهش	۲	٪۲۲/۲۲
	بیان هدف یا اهداف کلی	۱	٪۱۱/۱۱
	تعداد و صحت کلید واژگان بر مبنای عنوان و محتوا	۳	٪۳۳/۳۳
	ارائه نتایج و یافته‌های کلی تحقیق	۲	٪۲۲/۲۲
	مشخص شدن روش تحقیق	۱	٪۱۱/۱۱
	انطباق کامل چکیده فارسی با چکیده انگلیسی	۱	٪۱۱/۱۱
	بیان ضرورت انجام تحقیق	۱	٪۱۱/۱۱
مقدمه	بیان اهداف اصلی و فرعی تحقیق و متناسب بودن آن‌ها با سؤالات	۱	٪۱۱/۱۱
	طرح مسئله تحقیق و مشخص کردن جنبه‌های معلوم و مجهول	۱	٪۱۱/۱۱
	سؤالات یا فرضیات بدیع و صریح، و متناسب با عنوان پژوهشی	۲	٪۲۲/۲۲
	مبانی نظری (متناسب با فرضیه تحقیق)	۱	٪۱۱/۱۱
	شرح اجمالی محتوایی مقاله	۱	٪۱۱/۱۱
	بیان جنبه‌های نوآورانه پژوهش در پایان پیشینه	۱	٪۱۱/۱۱
	اشاره کافی و مناسب به دستاوردهای پژوهش‌های قبلی	۲	٪۲۲/۲۲
ادبیات پژوهش	جامعیت پژوهش و اشاره به پژوهش‌های مرتبط معتبر	۱	٪۱۱/۱۱
	اتکا مقاله بر یافته‌های علمی	۴	٪۴۴/۴۴
	انتخاب روش و رویکرد مناسب با تحقیق	۳	٪۳۳/۳۳
روش تحقیق	بیان رابطه روش، رویکرد و اهداف تحقیق	۱	٪۱۱/۱۱
	مشخص بودن جامعه آماری و روش نمونه‌گیری و تحلیل مناسب داده‌ها	۲	٪۲۲/۲۲
	نحوه جمع‌آوری اطلاعات	۱	٪۱۱/۱۱
یافته‌ها	امکان و میزان بهره‌برداری دانشجویان و استادان رشته‌ی ربط از نتایج	۲	٪۲۲/۲۲
	میزان پاسخ‌گویی مقاله به نیاز علمی جامعه	۱	٪۱۱/۱۱
بحث و نتیجه‌گیری	پاسخ به سؤالات و فرضیه‌ها	۱	٪۱۱/۱۱
	جمع‌بندی مراحل و یافته‌ها	۱	٪۱۱/۱۱
	مناسب و کافی بودن نتیجه‌گیری	۳	٪۳۳/۳۳
	نتایج مشخص پژوهش مبتنی بر داده‌ها و دلایل کافی	۱	٪۱۱/۱۱
	قابلیت و کاربرد	۲	٪۲۲/۲۲
	روشن و نو بودن نتیجه تحقیق ارائه‌شده	۴	٪۴۴/۴۴
	ارائه راه‌حل‌های جدید	۵	٪۵۵/۵۵
	ارائه پیشنهادات برای پژوهش‌های آتی	۱	٪۱۱/۱۱
	قیاس نتایج پیشینه تحقیق با دستاوردهای مقاله	۱	٪۱۱/۱۱
	پاسخ صریح به سؤالات مقاله و اثبات یا رد فرضیه	۱	٪۱۱/۱۱

۳۳/۳۳٪	۳	ارزیابی سطح نوآوری موضوع و مباحث طرح شده در مقاله	محتوا
۱۱/۱۱٪	۱	میزان استواری استدلال‌ها و تازگی استنتاج‌ها در ارائه یافته‌های تحقیق	
۴۴/۴۴٪	۴	توانایی، وضوح، استناد، ارتباط و کفایت ادبیات، جداول و تصاویر مقاله در حصول به نتیجه	
۴۴/۴۴٪	۴	اعتبار علمی مقاله	
۱۱/۱۱٪	۱	غنا، اصالت، جامعیت و اعتبار منابع مورداستفاده در مقاله	
۴۴/۴۴٪	۴	قدرت استدلال علمی نویسنده در پرداختن به مطالب	
۵۵/۵۶٪	۵	نظم منطقی و توالی مناسب ساختار مقاله	
۱۱/۱۱٪	۱	کیفیت تحلیلی موضوع	منابع
۷۷/۷۸٪	۷	استفاده از منابع معتبر کافی و جدید (داخلی و خارجی)	
۱۱/۱۱٪	۱	رعایت امانت نسبت به کارهای تحقیقاتی دیگران	اخلاق
۳۳/۳۳٪	۳	رعایت اصول مقاله‌نویسی (چکیده، مقدمه، بدنه اصلی، نتیجه‌گیری، منابع) و ویراستاری	آیین نگارش
۳۳/۳۳٪	۳	صحت ارجاعات؛ استفاده از منابع ذکرشده در فهرست منابع و متن و بالعکس	
۱۱/۱۱٪	۱	عاری بودن از زیاده نویسی	
۱۱/۱۱٪	۱	شیوایی، سادگی، روانی کلام و یکدست بودن ادبیات نگارش	
۲۲/۲۲٪	۲	اندازه مقاله	
۲۲/۲۲٪	۲	انسجام کلی در نگارش و نظم منطقی مطالب	

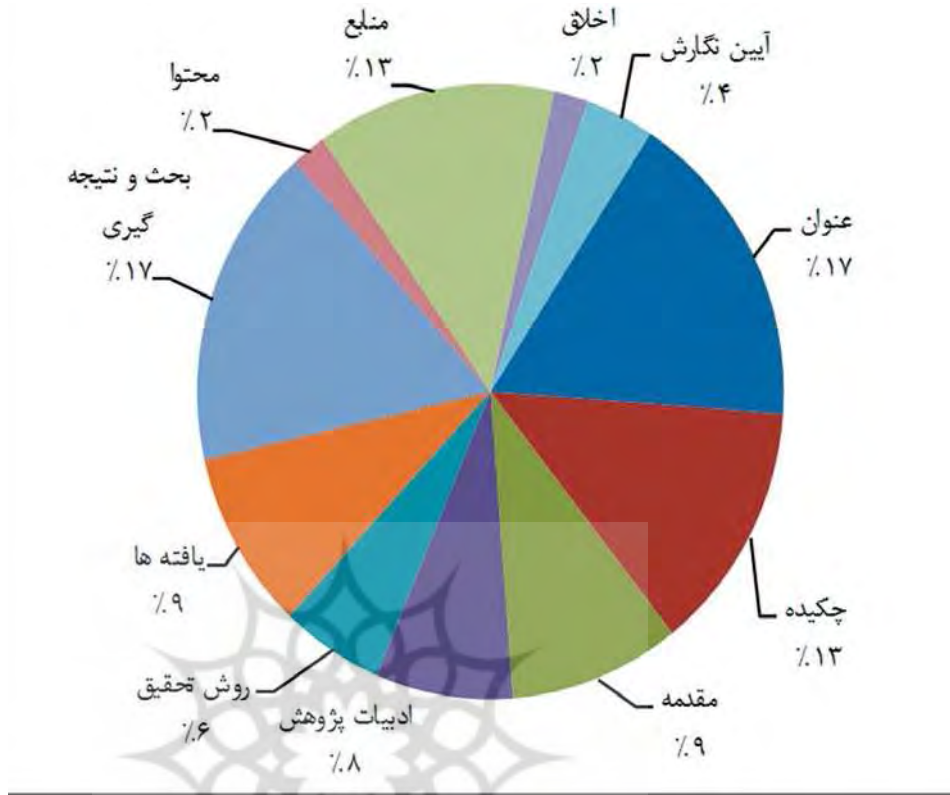
داوری علمی و رابطه آن با کاربرگ‌های ارزیابی
داوران نقش مهم و مؤثری در کیفیت بخشی مجلات علمی به عهده دارند. برای ارزیابی مقاله‌های علمی و پژوهشی، کاربرگ‌هایی در اختیار داورها یا همان متخصصین قرار می‌گیرد که شامل فهرستی از مؤلفه‌ها و شاخص‌های ارزشیابی پژوهش است. این فهرست الزام‌هایی را برای داوران ایجاد می‌کند که آن‌ها را موظف می‌کند به دقت تمامی بخش‌های استاندارد مقاله را بررسی نموده و احیاناً چیزی را از قلم نیندازند. به همین دلیل، انتخاب داورهایی که تخصص آن‌ها با موضوع مقاله هم‌راستا باشد، اطمینان بیشتری را در نتیجه ارزیابی به دست خواهد داد. علاوه بر این فهرست، معمولاً در کاربرگ‌های ارزیابی، برای ذکر دلایل رد مقاله و یا پیشنهادهای اصلاحی، بخش جداگانه‌ای هم در نظر گرفته می‌شود. این امر، موجب می‌شود تا ارزیابی و داوری صورتی واقع‌گرایانه و عینی‌تری به خود بگیرند. به همین دلیل، دقت در تدوین شاخص‌های ارزیابی در کاربرگ‌های داوری باعث کاهش سوگیری و یا تسلط سلیقه‌گرایی محض ارزیاب‌ها می‌شود. پس داوری علمی به کمک ابزاری قابل‌انکاف، که دربرگیرنده همه جوانب علمی و حتی رفتارهای پژوهشگر در حین نگارش

(۱) بر مبنای شباهت‌های بین روش‌های موجود در منابع فارسی و لاتین ارائه شده است (منصوریان ۱۳۸۸).

شاخص‌های ارزیابی کیفیت مقالات در مجلات علمی

شاخص‌های ارزیابی کاربرگ‌های داوری، مهم‌ترین ابزار ارزیابی کیفیت مقالات علمی، از نظر مجلات تخصصی در هر رشته علمی می‌باشند. معمولاً این شاخص‌ها مبتنی بر قواعد، الگوها و دیدگاه‌های متخصصین حوزه علم تدوین می‌شوند. نظام ارزشیابی مقالات علمی موسوم به وب آوساینس (WOS) با ارائه چارچوبی مورد قبول تا حدی این معما را حل نموده‌اند؛ اما شاخص‌های ارزیابی وب آوساینس علی‌رغم جامع بودن دارای کاستی‌هایی نیز هست. به‌عنوان نمونه، کم‌توجهی این نظام به حوزه علوم انسانی باعث انتقادهای شدیدی علیه آن شده است (زینی‌وند ۱۳۸۷). برخی کاربرگ‌های ارزیابی در ایران نیز، اغلب بسیار مبهم و کلی هستند و همه ابعاد شایستگی مقاله را دربر نمی‌گیرند. از این‌رو، ارزیابی و نظارت علمی و دقیق بخش‌های مختلف نظام فرهنگی کشور، که مجلات علمی حلقه مهمی از این زنجیره است بر سرزندگی و باروری مستمر آن تأثیرگذار خواهد بود.

نمودار ۱. توزیع درصد فراوانی هریک از مؤلفه‌ها در کل کاربرگ‌های ارزیابی مجلات علمی-پژوهشی هنر، مأخذ: نگارنده.

ارائه داده‌ها به شکل فراوانی‌ها هستند (کرپیندورف، ۱۳۹۳). لذا کلیه کاربرگ‌های موجود از طریق مشاهده اسناد، با هدف شناسایی و استخراج مؤلفه‌ها و شاخص‌های ارزیابی موجود در این کاربرگ‌ها و نیز دستیابی به فراوانی آن‌ها مورد بررسی قرار گرفت.

جدول ۲ مؤلفه‌ها، شاخص‌ها و درصد فراوانی آن‌ها در کاربرگ‌های مورد مشاهده را نشان می‌دهد. طبق اطلاعات جدول مذکور، در مجموع ۱۱ مؤلفه و ۵۳ شاخص از کاربرگ‌های ارزیابی (۹ کاربرگ) استخراج شد. همان‌طور که مشاهده می‌شود، شاخص: «استفاده از منابع معتبر کافی و جدید (داخلی و خارجی)» با ۷۷/۷۸٪ بیشترین درصد فراوانی و ۳۶ شاخص دیگر از جمله: «مشخص شدن روش تحقیق»، «بیان هدف یا اهداف کلی»، «بیان ضرورت انجام تحقیق»، «مبانی نظری (متناسب با فرضیه تحقیق)»، «بیان جنبه‌های نوآورانه پژوهش در پایان پیشینه»، «جامعیت پژوهش و اشاره به پژوهش‌های مرتبط معتبر» و ... با ۱۱/۱۱٪ کمترین درصد فراوانی را در کاربرگ‌های ارزیابی را به خود اختصاص داده‌اند.

آن باشد، کیفیت گزارش‌های علمی را ارتقاء داده و همچون سندی معتبر، بر اعتبار داده‌ها و یافته‌های ارائه‌شده، و نیز روش‌شناسی‌ها، رویکردها، و نحوه تحلیل و نتیجه‌گیری نویسندگان خواهد افزود. از این منظر، داوری علمی، بر پایه ابزار دقیق و کارآمد فرایندی رسمی و روشمند تلقی می‌گردد.

مجلات علمی - پژوهشی گروه هنر

این دسته از مجلات علمی که تنها ۲/۱۴٪ از کل مجلات علمی - پژوهشی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری کشور را پوشش می‌دهند (پاشنگ و همکاران، ۱۳۹۴)، به انتشار یافته‌های پژوهشگران این حوزه می‌پردازند. محققان حوزه هنر نیز معمولاً در زمینه‌ها و گرایش‌های مختلف، که مورد علاقه و تخصص آن‌هاست اقدام به فعالیت پژوهشی می‌نمایند.

یافته‌های تحقیق

درصد فراوانی شاخص‌های ارزیابی

از آنجایی که فراوانی مطلق مانند تعداد تصادفات مشاهده در نمونه و یا فراوانی نسبی مانند درصدهای حجم نمونه رایج‌ترین شکل

درصد توزیع فراوانی مؤلفه‌های ارزیابی

در جدول ۳، درصد توزیع فراوانی مؤلفه‌های ارزیابی

جدول ۲. درصد توزیع فراوانی مؤلفه‌های ارزیابی در کاربرگ‌های موجود مجلات علمی-پژوهشی هنر، مأخذ: نگارنده.

ردیف	مؤلفه	فراوانی	درصد فراوانی
۱	عنوان	۹	٪۱۰۰
۲	چکیده	۷	٪۷۷/۷۷
۳	مقدمه	۵	٪۵۵/۵۵
۴	ادبیات پژوهش	۴	٪۴۴/۴۴
۵	روش تحقیق	۳	٪۳۳/۳۳
۶	یافته‌ها	۵	٪۵۵/۵۵
۷	بحث و نتیجه‌گیری	۹	٪۱۰۰
۸	محتوا	۱	٪۱۱/۱۱
۹	منابع	۷	٪۷۷/۷۷
۱۰	اخلاق	۱	٪۱۱/۱۱
۱۱	آیین نگارش	۲	٪۲۲/۲۲

در ۹ کاربرگ ارزیابی مجلات علمی - پژوهشی گروه هنر، شاخص «استفاده از منابع معتبر کافی و جدید (داخلی و خارجی)» که بیشترین فراوانی (۷۷/۷۸٪) را در کاربرگ‌ها به خود اختصاص داده است، تنها شاخص مؤلفه «منابع» است. این در حالی است که شاخص‌هایی که کمترین میزان استفاده آن‌ها در کاربرگ‌ها را نشان می‌دهند (۲۶ شاخص)، در بین ۱۰ مؤلفه از مجموع ۱۱ مؤلفه مشترک کاربرگ‌ها (به‌غیر از مؤلفه «عنوان») پراکنده می‌باشند. این نکته نشان می‌دهد که نشریات علمی حوزه هنر به‌جای شاخص‌های تولید دانش جدید که حاصل کار پژوهشی اصیل است، شاخص مقالات مروری را در نظر دارند. در کار پژوهشی اصیل که منجر به تولید دانش می‌شود، منابع فقط در نگارش مبانی نظری و پیشینه کاربرد دارند و تعدد منابع ملاک ارزشیابی این‌گونه مقالات نیست.

همچنین، بنابر تحلیل داده‌های جدول (۳)، پس از مؤلفه‌های «عنوان» و «بحث و نتیجه‌گیری»، مؤلفه‌های «منابع» و «چکیده» با فراوانی یکسان (۷۷/۷۷٪) و «مقدمه» و «یافته‌ها» با فراوانی مشابه (۵۵/۵۵٪) به ترتیب دومین و سومین درصد فراوانی را در بین مؤلفه‌های ارزیابی دارا می‌باشند. پس از آن، به ترتیب مؤلفه‌های «ادبیات

در کاربرگ‌ها آورده شده است. طبق داده‌های جدول مذکور، بررسی کاربرگ‌های ارزیابی مجلات علمی - پژوهشی هنر نشان می‌دهد که در ۹ کاربرگ داوری، مجموعاً ۱۱ مؤلفه برای ارزیابی کیفیت مقالات علمی این حوزه لحاظ شده است. در این بین، مؤلفه‌های «عنوان» و «بحث و نتیجه‌گیری» هرکدام با فراوانی یکسان (۱۰۰٪) بیشترین و مؤلفه‌های «محتوا» و «اخلاق» با فراوانی مشابه (۱۱/۱۱٪) کمترین درصد توزیع فراوانی را دارا می‌باشند.

توزیع درصد فراوانی هریک از مؤلفه‌ها در کل کاربرگ‌های ارزیابی

نمودار ۱ نشان می‌دهد که هریک از ۱۱ مؤلفه، به‌چه میزان در کل کاربرگ‌های ارزیابی مقالات علمی به کار گرفته شده‌اند. طبق اطلاعات نمودار مذکور، مؤلفه‌های «عنوان» و «بحث و نتیجه‌گیری» با ۱۷٪ بیشترین و مؤلفه‌های «اخلاق» و «محتوا» با ۲٪ کمترین میزان فراوانی را در بین ۱۱ مؤلفه به خود اختصاص داده‌اند.

بحث

این بررسی نشان داد که از مجموع ۵۳ شاخص مشترک

تصویر ۲. روی جلد برخی مجلات علمی - پژوهشی هنر، مأخذ: سایت مجلات

هجده گانه جدول (۱) دیده نمی‌شوند. مقاله‌ای در حوزه هنر یافت نشد تا بتوان نتایج آن را با مطالعه حاضر مقایسه کرد. اما، یافته‌های حاصل از این پژوهش تنها با یکی از مطالعات انجام‌شده در حوزه علوم انسانی قابل‌مقایسه است. در مقایسه یافته‌های به‌دست‌آمده از مطالعه اخیر با پژوهش افشاری و همکاران (۱۳۹۲)، از مجموع ۳۵ کاربرد ارزیابی مجلات علوم انسانی ۴۱ شاخص و از مجموع ۹ کاربرد مجلات هنر ۵۳ شاخص شناسایی و استخراج شد؛ اما هر دو گروه از ۱۱ مؤلفه برای ارزیابی مقالات علمی خود استفاده می‌کنند. در این مقایسه، بیشترین توجه کاربردهای ارزیابی حوزه علوم انسانی به مؤلفه «روش تحقیق» و کمترین توجه به مؤلفه «محتوا» است؛ اما طبق یافته‌های پیشین، در کاربردهای ارزیابی هنر شرایط به گونه دیگری است. سایر پژوهش‌هایی که در پیشینه تحقیق به آن‌ها اشاره شد، بیشتر به‌صورت نقادانه به مسئله داوری، کاربردهای ارزیابی و نیز شاخص‌های موجود در آن‌ها توجه نموده‌اند؛ درحالی‌که هدف این مطالعه تأکید بر ضرورت لحاظ نمودن مؤلفه‌های نگارش مقاله علمی در کاربردهای ارزیابی مجلات تخصصی حوزه هنر است. در هر صورت، مرور سوابق پژوهش گواه این مطلب است که، تاکنون به‌عنوان پژوهشی از نوع کاربردی به سنجش کاربردهای ارزیابی این حوزه از علم هیچ‌گونه توجهی نشده است.

پژوهش «با فراوانی ۴۴/۴۴٪؛ «روش تحقیق» با فراوانی ۳۳/۳۳٪؛ و «آیین نگارش» با ۲۲/۲۲٪ در مرتبه‌های بعدی توجه کاربردها قرار دارند. داده‌های نمودار (۳) نیز، درصد هریک از مؤلفه‌ها به‌کل کاربردها را با همین نسبت فراوانی نشان می‌دهد. این در حالی است که توجه به مؤلفه‌هایی همچون «اخلاق» و «محتوا» از چند بُعد در انجام و ارزیابی مقالات علمی دارای اهمیت به‌سزایی است.

در مقایسه‌ای دیگر و تطبیق بین ۱۱ مؤلفه این کاربردها (جدول ۳) با ۱۸ بخش ساختاری و مفهومی نگارش مقالات علمی (جدول ۱)، ۸ مؤلفه: «اصالت موضوع»، «تبیین هدف»، «پرسش‌های تحقیق»، «ابزار پژوهش»، «جامعه پژوهش»، «محدودیت‌ها»، «پیشنهادها» و «پیوست‌ها» در بین مؤلفه‌های کاربردهای موجود به چشم نمی‌خورد. اما از نظر ماهیت و محتوا ۷ مؤلفه: «اصالت موضوع»، «تبیین هدف»، «پرسش‌های تحقیق»، «ابزار پژوهش»، «جامعه پژوهش»، «محدودیت‌ها» و «پیشنهادها» در قالب شاخص‌های زیرمجموعه برخی از این مؤلفه‌ها در کاربردها لحاظ شده‌اند. در هر صورت، تنها دو مؤلفه «محدودیت‌های تحقیق» و «پیوست‌ها» باقی می‌مانند که در هیچ‌کدام از دو بخش مؤلفه‌ها و یا شاخص‌های کاربردهای ارزیابی دیده نمی‌شوند. از سویی دیگر، مؤلفه‌های: «اخلاق» و «آیین نگارش»، فقط در کاربردهای هنر وجود دارد که در بین مؤلفه‌های

نتیجه

مطالعات و پژوهش‌های حوزه هنر نیز مانند سایر حوزه‌های علم نیازمند رشد و ارتقای کیفیت است. در این بین، شاخص‌های موجود در کاربردهای ارزیابی، که مهم‌ترین ابزار کیفیت‌سنجی مقالات جهت رد یا انتشار آن‌ها می‌باشند، نقش مؤثری در ارتقای سطح کیفی مجلات علمی - پژوهشی هنر دارند. توجه بیش از حد و یا بی‌توجهی به برخی مؤلفه‌ها و شاخص‌های مهم ارزیابی، باعث ضعف در محتوا و حتی ساختار بعضی از این کاربردها شده است. درحالی‌که ارتقاء سطح کیفی مجلات علمی به محوریت تولید علم در آن حوزه وابسته است، این مسئله ممکن است منجر به افت کیفیت و

نحوه داوری یافته‌ها و نتایج گزارش‌های علمی پژوهشگران این حوزه نیز شود. تحلیل محتوای این کاربرگ‌ها نشان داد که عدم توازن و کاستی‌های قابل توجهی در پراکندگی و توزیع مؤلفه‌ها و شاخص‌های موجود در کاربرگ‌های ارزیابی این دسته از مجلات علمی کشور به چشم می‌خورد. لذا، به منظور ارتقای سطح کیفی در نحوه ارزیابی و داوری پژوهش‌های گروه هنر، بازنگری در مؤلفه‌ها و شاخص‌های موجود در کاربرگ‌های ارزیابی مجلات علمی - پژوهشی این حوزه، امری ضروری به نظر می‌آید. بدیهی است این بازنگری، علاوه بر ارتقاء کیفیت داوری، رضایت و اطمینان پژوهشگران عرصه هنر از نحوه و کیفیت داوری، نقش و سهم پژوهش‌های حوزه هنر در تولید علم کشور را نیز افزایش خواهد داد.

منابع و مأخذ

- افشاری، معصومه، مهram، بهروز، و نوغانی، محسن. (۱۳۹۲). بررسی و تدوین شاخص‌های ارزیابی کیفیت مقاله‌های علمی - پژوهشی در حوزه علوم انسانی مبتنی بر نظریه هنجارهای علم مرتن، فصلنامه علمی - پژوهشی سیاست علم و فن‌آوری، سال ششم، شماره ۱، ۶۶-۴۹.
- ارسطورپور، شعله، (۱۳۹۱)، فرم‌های داوری مقالات در پایندهای علمی و مسائل مرتبط، کلیات، کتاب ماه اطلاعات، ارتباطات و دانش‌شناسی، ۱۵ (۹): ۳۱-۲۶.
- ارشاد، فرهنگ، قارانی، معصومه و میرزایی، سید آیت‌الله. (۱۳۸۴). تحلیل اسناد داوری مقاله‌های مجله جامعه‌شناسی ایران، مجله جامعه‌شناسی ایران، ۶ (۳۳): ۳-۴.
- بی، ارل. (۱۳۹۳). روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی، تهران: انتشارات سمت.
- بمانیان، محمدرضا؛ احمدی، فریال؛ اسدپور، علی. (۱۳۹۲). ارزیابی کمی و کیفی مقالات علمی - پژوهشی دو فصلنامه مدیریت شهری از شماره ۱۹ تا ۲۹، مجله مدیریت شهری، شماره ۳۲، ص ص. ۲۸۹-۲۹۸.
- پاشنگ، محمدرضا؛ نورمحمدی، حمزه علی و نوروزی چاکلی، عبدالرضا. (۱۳۹۴). تحلیل سرانه نشریات علوم پزشکی ایران و انطباق آن با تعداد پژوهشگران این حوزه. تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی، ۴۹ (۴): ۱-۱.
- زکی، محمد. (۱۳۸۵). بررسی و تحلیل محتوای گرایش‌های پژوهش در مجلات علمی تخصصی مدیریت، فصلنامه دانش مدیریت، ۷۴-۴۳.
- زینی وند، جواد. (۱۳۸۷). ISI چیست و شیوه ارزیابی مقالات و مجلات چگونه است؟ دسترسی در ۲۲/۰۹/۱۳۹۶
- شریفی، مسلم، میردار هریجانی، شادمهر، و عسکری، بابی سان. (۱۳۹۱). تحلیل توصیفی مقاله‌های نشریات علمی پژوهشی تربیت‌بدنی و علوم ورزشی طی سال‌های ۱۳۸۴-۱۳۸۸، مجله مدیریت ورزشی، ۸۵-۶۱: ۱۲.
- حافظ نیا، محمدرضا. (۱۳۸۹). مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، تهران: انتشارات سمت.
- کرپیندورف، کلاس. (۱۳۹۳). تحلیل محتوا، مبانی روش‌شناسی، تهران: نشر نی.
- قانع‌ی راد، محمد امین و قاضی پور، فریده. (۱۳۸۱). عوامل هنجاری و سازمانی مؤثر بر میزان بهره‌وری اعضای هیئت علمی، فصلنامه پژوهش، ۲۰۶-۱۶۷: ۴.
- منصوریان، یزدان. (۱۳۸۸). صدویژگی یک مقاله علمی - پژوهشی خوب، کلیات، کتاب ماه اطلاعات ارتباطات و دانش‌شناسی، ۷۷-۶۶.
- European commission, (2008). European Educational Research Quality Indicator

(EERQI), Project No. 217549.

Fabes, R.A; Martin, C.L; Hanish; L.D. and Updegraff, K.A. (2000). Criteria for Evaluating the Significance of Developmental Research in the Twenty-First Century: Force and Counterforce, *Child Development*, 71(1), pp. 212-221.

Gersten, R. F., Compton, L., Coyne, D., Greenwood, M and ch.Inocenti, M. S., (2005), Quality Indicators for Group Experimental and Quasi – Experimental Research in Special Education, *Council for Experimental Children*, 71(2), pp. 149-62.

Goldin, I.; & Ashley, K. (2010). Eliciting Informative Feedback in Peer Review: Importance of Problem-Specific Scaffolding. «Learning by Reviewing through Peer Feedback Refinement.» *Proceedings of the Workshop on Computer-Supported Peer Review in Education, 10th International Conference on Intelligent Tutoring Systems*. Pittsburgh, USA. Retrieved 16-7-2012 from: http://www.cspred.org/proceedings/2-cspred2010_submission_7.pdf.

Haghani N, Nezhadmasum M. Linguistic and topical analysis of Foreign Language Teaching Journal: From the beginning until now. *Foreign Language Teaching Journal* 2008; 22(1): 4-9.

Hames, I. (2007). *Peer Review and Manuscript Management in Scientific Journals: Guidelines for Good Practice*. Malden: Blackwell Publishing.

Quality Criteria for Assessment of Education Research in Different Contexts (2009). *Teaching and Learning Research Program*. No. 80. Retrieved 16-7-2012 from: <http://www.tlrp.org/pub/documents/Oancea%20RB%2080%20FINAL.pdf>.

Rockwell, S. (2005). *Ethics of Peer Review: A Guide for Manuscript Reviewers*. Retrieved 16-7-2012 from: http://medicine.yale.edu/therapeuticradiology/Images/Ethical_Issues_in_Peer_Review_tcm307-34211.pdf.

Steinke, A. (2003). Peer Review Forms: Getting the Best from Your Reviewers. *Science Editor*, Vol. 26(5): 158.

of which their revision is essential. The content analysis of these worksheets showed that there are significant imbalances and shortcomings in the dispersion and distribution of the components and indicators in the evaluation worksheets utilized for this group of scientific journals which in turn necessitates their revision. Regular and periodic evaluation of the review and assessment tools used for assessing scientific papers, identifying the shortcomings of the evaluation worksheets in the scientific art journals with the help of experts, and revising the existing indicators in the evaluation worksheets, based on the structural and conceptual components of writing scientific articles are among the most important activities suggested for such a revision. In addition to improving the quality of review, the revision will increase the researchers' satisfaction and confidence of the quality of evaluation and maximize the role and contribution of the arts-related research to the science production of the country. Obviously, this review, in addition to promoting the quality of arbitration, will increase the satisfaction and assurance of art scholars of the method and quality of arbitration, and the role and contribution of arts research to the production of national science.

Keywords: Evaluation Worksheets, Art Scientific Research Journals, Content Analysis, Peer Review

References: Afshari, Masoumeh, Mehran, Behrouz, and Noghani, Mohsen. (2013). Investigating and Developing Quality Assessment Indicators for Scientific-Research Articles in the Field of Humanities Based on Merton's Theory of Norms, *Journal of Science and Technology Policy*, Vol. 6, No. 1, 49-66.

Arastopour, Sholeh, (2012), Forms of Reviewing Articles in Scientific Consequences and Related Issues, *General, Month Book of Information, Communication and Knowledge*, 15 (9): 26-31.

Babbie, Earl. (2014). *the Research Methods of Social Research*, Tehran: Samt Publications.

Bamyani, Mohammad Reza; Ahmadi, Ferial; Asadpour, Ali. (2013). Qualitative and Qualitative Evaluation of Scientific-Research Articles in Two Urban Management Quarterly, Issue 19-29, *Journal of Urban Management*, No. 32, p. 298-289.

Ershad, Farhang, Gharani, Masoumeh, and Mirzaei, Sayyid Ayatollah. (2004). Analysis of Arbitration Documents Articles of Iranian Journal of Sociology, *Iranian Journal of Sociology*, 6 (33): 4-3.

Hafez Nia, Mohammad Reza. (2008). *Introduction to Research in Humanities*, Tehran: Post Publications.

Krippendorff, Class. (2014). *Content Analysis, Principles of Methodology*, Tehran: Ney Publishing.

Mansourian, Yazdan. (2007). One hundred features of a Good Scientific Research Paper, *General, Monthly Communication and Knowledge Information Book*, 77-66.

Pashang, Mohammad Reza; Nourmohammadi, Hamza Ali and Norouzi Chakli, Abdolreza. (2014). Per capita analysis of Iranian medical science journals and their compliance with the number of researchers in this field. *Academic Library and Information Research*, 49 (4): 1-1.

Qanee Rad, Mohammad Amin and Ghazipour, Farideh. (2001). Normative and Organizational Factors Affecting Faculty Members' Productivity, *Research Quarterly*, 4: 167-206.

Sharifi, Muslim, MirdarHarijani, Shadmehr, and Askari, Babi Sun. (2015). Descriptive Analysis of Articles in Physical Education and Sport Sciences Journals During 2004-2009, *Journal of Sport Management*, 12: 61-85.

Zaki, Muhammad. (2005). Investigating and Analyzing the Content of Research Trends in Specialized Management Science Journals, *Management Knowledge Quarterly*, 74-43.

Content Analysis of Quality Evaluation Worksheets in Scientific Journals of Art

Gholamreza Hassani, Assistant Professor of Art Research, Department of Humanities, Aliabad Katoul Branch, Islamic Azad University, Aliabad Katoul, Iran

Received: 2019/08/06 Accepted: 2019/10/20

The worksheets used for evaluation of scientific journals are the most important evaluative tools for evaluating the quality of scientific articles. It seems that in addition to the specific features of research in this field and problems such as the extent of researchers' proficiency, especially in methodology and theoretical approaches; the indicators and evaluation criteria of the articles included in the worksheets of scientific-research journals of art will play an important role in influencing scientific reports in the field of art production in the country. The worksheets in scientific-research journals in the field of art, like other scientific journals, contain information that is used to review and evaluate scientific articles in the field prior to publication. Importantly, the components and indicators used in each of the evaluation worksheets of art-scientific journals are of varying quantity and quality. Therefore, the question arises: Are the indicators in the worksheets of the scientific-research works of art sufficient? Importance and necessity of this study is due to three reasons: 1) failure to conduct research similar to the present topic; 2) incomplete conformity of existing evaluation indices with the structure and scientific content of articles regarding the country's science. In fact, the indicators of the quality assessment of scientific articles are the most important tools by which scientific journals present the value and credibility of researchers' scientific reports. The purpose of this study, which was done through content analysis, is to describe the objective and qualitative features of the worksheets used for the evaluation of scientific research journals in art. On the basis of the census method, statistical samples consisted of nine worksheets for evaluating specialized art journals' scientific research degree. Data collection was carried out using library research method and referring to scientific journals' citation databases. In order to extract the existing status of the evaluative criteria, a researcher-made checklist was created and Excel software was used as a research tool. The collected data were analyzed by descriptive statistics method in terms of frequency distribution and drawing tables and charts. The research findings show that from the total of 53 existing indicators, the index of «using sufficient and new valid sources (internal and external)» is the largest with 77.78% and the other 26 indicators, with 11.11%, have the lowest percentages. Of the 18 structural and conceptual components of scientific articles, 8 components are included in these worksheets. «Ethics» and «Writing principle» are two different components from among 18 components which can be seen in these worksheets. This suggests that the scientific journals in the arts-related fields, take into consideration the indicator of review articles rather than the indicators related to new knowledge production, which is the result of original research. Also, according to the data analysis, after the components of «title» and «discussion and conclusion», the components of «resources» and «abstract» with the same frequency (77.77%) and «introduction» and «findings» with a similar frequency (55.55%), respectively, have the second and third frequency among the evaluation components. The results indicate the unbalanced dispersion and distribution of components and evaluation indicators in the selected worksheets, as a consequence